

Ženy v české chemii

United Nations

 International Day of Women and Girls
in Science, 11 February

Myšlenka věnovat březnové číslo našeho časopisu článkům úspěšných žen působících v české chemii vznikla na loňské soutěži „O cenu Karla Štulika“ za nejlepší práci v oboru analytické chemie pro studenty bakalářského a magisterského studia, kde jsme si uvědomili, že v této soutěži, která se konala 11. února, tj. v den, který OSN vyhlásila za **Mezinárodní den žen a dívek ve vědě**¹, se soutěžící studentky umístily na těch nejpřednějších místech a dokázaly, že rozhodně patří mezi vycházející hvězdy naší analytické chemie. Není to s podivem, když si uvědomíme, že na většině českých chemicky orientovaných vysokých škol děvčata představují cca 70 % studentstva (a totéž platí i o většině ostatních států světa). A březnové číslo nám připadlo vhodně vzhledem k tomu, že 8. března slavný **Mezinárodní den žen**, o kterém se u nás příliš nemluví vzhledem k jeho zprofanování za minulého režimu, je stále

 Obr. 1. Marie Curie-Skłodowka³

United Nations

 International Women's Day
8 March

významným dnem OSN² i UNESCO. Kvalitu vědecké práce českých chemiček prezentujících své výsledky v tomto čísle posoudí jistě naši čtenáři sami. Jejich ochota publikovat v Q4 časopise v dnešní scientometrii posedlé době dokazuje, že si to mohou dovolit vzhledem k dostatku publikací v nejkvalitnějších časopisech. Toto číslo rozhodně nevzniklo, aby usnadnilo publikování žen v našem časopise. To naše ženy díky kvalitě svých výsledků naprosto nepotřebují. Vyšlo spíše jako upozornění na roli žen v české chemii a na to, že celá chemická komunita (a nejen ta) našim ženám cosi dluží. A je dobré si to připomínat a přemýšlet, jak jim jejich nelehkou práci usnadnit ku prospěchu celé naší chemie a její mezinárodní reputace. Jsem si vědom, že příspěvek tohoto čísla k řešení onoho nelehkého úkolu je zanedbatelný ve srovnání např. s příspěvkem Vaška Hořejšího, když založil první mateřskou školu v prostorách akademické instituce, či s příspěvkem mnoha mých slovnitých kolegů, kteří (na rozdíl ode mne, jak sebekriticky přiznávám) pomáhají svým ženám při druhé směně doma, což je možná ženami nejžádanější příspěvek k jejich odbornému rozvoji. A možná by bylo dobře zeptat se žen samotných, co by nejraději viděly. Podle mých zkušeností to nejsou ani kvóty, ani jiné formální výhody po ženy pracující v naší chemii, ale možná prostý respekt k jejich nadlidským výkonům, z nichž muži i při nejlepší vůli dokáží převzít jen nepatrnou a okrajovou část. Ne všechny ženy pracující v české chemii dosáhnou uznání, jakého se dostalo Marii Curie-Skłodowké (viz obr. 1), ale všechny si zaslouží uznání mužské poloviny české chemické komunity.

A rozhodně je namístě našim ženám poděkovat za obrovskou práci, kterou odvádějí a jistě i budou odvádět pro dobré jméno české chemie. A popřát jim k tomu co nejlepší podmínky a snažit se je i vytvářet.

Jiří Barek

LITERATURA

1. <https://www.un.org/en/observances/women-and-girls-in-science-day/>, staženo 3. 2. 2022.
2. <https://www.un.org/en/observances/womens-day/>, staženo 3. 2. 2022.
3. <https://www.laboratorioscienza.it/articoli/vita-da-scienziati-al-castello-san-michele/>, staženo 11. 2. 2022.

- Barek J.: Chem. Listy 116, 145 (2022).
- <https://doi.org/10.54779/chl20220145>